

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47
Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 30.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fiecare publicare.

Prenumeratiune nouă

la
„Telegraful Român”

care apare de trei ori pe săptămână, deschidem pe anul 1884, cu prețul cel mai moderat, ce se poate vedea în fruntea foaiei.

Banii de prenumeratiune se trimiță mai cu înlesnire pelângă asignațiuni postale (Posta utalvány — Post-Anweisung.) Numele prenumerantului, al comunei unde se află cu domiciliul, și eventual al poștei ultime se fie scrise bine, ca să se poată ceti.

Se atrage atențiunea on. domni abonați, al căror abonament se sfîrșește cu ultima Decemvrie 1883, ași înnoi din vreme abonamentul, pentru ca să nu fie espeditura silită a sista, sau a întârția cu espedarea foiei*).

Editura „Telegrafului Român” în Sibiu.

*) O înlesnire foarte mare în espedițiune se face prin lipirea unei fîșii de adresă dela abonamentul ultim.

Din dieta Ungariei.

Budapesta, 1 Februar.

Parlamentul unguresc se află într-o situațiune critică. Se vede că alegerile dietale, deși nu sînt așa aproape, și-au proiectat deja umbrele posomorite. Spiritele sînt foarte agitate în prevederea campaniei electorale, partidele se pregătesc de pe acum pentru luptele viitoare, care vor fi foarte înverșunate. Partida liberală care se află la căma statului de 9 ani, are o tristă presimțire, își vede pozițiunea sguduită și se teme de o cădere eventuală. Căderea s'ar părea verosimilă, pentru că o sumă de factori politici cu influență s'au împreunat cu planul vedit de a smulge căma din mînilor guvernului actual. Ei va cu puțință un lucru ca acesta? cine poate ști. E greu a face de acum un pronostic sigur despre rezultatul viitoarelor alegeri, pentru că majoritatea parlamentară de ași e compactă, are puterea în mîna și pe lîngă disciplina de fier ea mai are și experiențele din trei perioade electorale, are un șef foarte vîrsat în ale alegerilor, care scie manevra ca nimenea altul.

Cu toate aceste partida liberală se teme și e foarte îngrijiată de viitor. În periodă de când stăpînesc majoritatea de ași a dietei, s'au petrecut o mulțime de întemplări, cari au sguduit în cîțva temelile guvernului actual.

Pauperismul general și urcarea sarcinilor publice, cari au devenit nesuportabile, — preponderarea elementului jidovesc în viața politică și economică a statului și funestele consecuențe ale acestei preponderanțe, care se manifestează în progresul invederat al antisemitismului — partidul din stînga extremă, kussuthianii, cu programele lor bombastice, cari vîd isvorul tuturor relelor și miseriilor publice cu deosebire în pactul dualistic, — opozițiunea moderată, naționalitățile nemulțămite și trîntite la pîrete și în urmă pro superabundanti falanga cea nouă a episcopatului catolic aliat cu conservativii și feudații — toți acești factori în luptă contra partidei liberale sînt în stare a însufla grigi și temeri chiar și celui mai energic și dibaciu șef de partidă.

Dintre toți factorii politici ostili guvernului actual, cel mai periculos este coalițiunea clerului catolic și a aristocrației înalte a Ungariei, care își organizează puterile pentru a intra în luptă cu devisa de a trînti cu ori ce preș cabinetul actual. De acest factor se teme partida liberală mai mult, pentru că scie bine, ce influență mare socială are clerul catolic și aristocrația cea înaltă în toate straturile sociale ale țerei și de ce mijloace colosale dispune aceasta coalițiune puternică.

Primul rezultat pozitiv l'a obținut coalițiunea prin delăturarea urgisitului proiect de lege despre căsetoriile cu oveii. Acest proiect este luat dela ordinele dîlei, ministrul president s'a decis cu greu la acest paș, însă a trebuit să l facă, pentru a nu mai spori numărul malconțenților sau pentru a desarma coalițiunea. Acest scop însă cu greu se va realiza, pentru că afară de proiect coalițiunea mai are și alte motive și nedumeriri. Este un ce umilitor, a vedea casa ablegaților degradînduse la rola de organ executiv al casei de sus într-o cestiune eminent liberală.

Premiînd aceste vom da în cele următoare în mod extractiv discușiunea asupra nunțiului casei de sus, care s'a început în 30 Ianuarie.

Desbaterea s'a deschis prin o propunere din partea ministrului president, care cere să se decidă prin rezoluțiune protocolară, că ne mai potîndu se ascepta vre-un rezultat dela o ulterioară remitere a nunțiului la casa magnaților, casa reprezentativă nu doresce a-l mai remite casei de sus și a o provoca să-l primască, fiind inse convinsă despre necesitatea de a se rezolvi cestiunile pendente, casa asteaptă dela guvern să substearnă la timp oportun un proiect corespunzător acestui scop.

La cuvintele „timp oportun” deputatul Ugron Akos intrerupe pe ministrul pres. cu exclamarea: „după alegeri”. Tisza i răspunde că este corectă observarea, pentru că națiunea și va manifesta voința sa prin alegeri și apoi va fi și timpul ca aceasta voință să fie respectată. Tisza recomandă această propunere, adaugă însă că la cazul când majoritatea casei ar decide remiterea nunțiului, guvernul este gata ași face datorința, chiar și fără de avî prospecte de reușire.

D. Irányi atinge mai întăiu cazul cu indegenii din Austria, cari au votat în casa de sus. Dreptul tormal al acestor magnați de a lua parte la sedință și a vota, e necontestabil; este însă altă întrebare dacă a fost corect ași esercita acest drept într-o țeară, în care ei nu sînt cetățeni de stat, unde ei nu cunosc trebuințele publice și unde ei nu se identifică cu interesele țerei. Dacă proiectul se substernea mai de vreme putea trece prin casa de sus, cu toată resistentă episcopatului catolic. Dar guvernul unguresc a lăsat să treacă momentul oportun și a venit cu proiectul togma în timpul când miscarea antisemitică era la culme. O altă greșală a guvernului este că el cu toate că a fost mereu solicitat, a amănat reformarea casei de sus, care este o cameră cu elemente necunoscute și cu membrii în număr nehotărît. În fie care cnvînt de tron dela 1869 s'a promis reforma casei de sus și totuși aceasta nici până ași nu s'a reformat. Casa de sus are membrii indigeni născuți în țeară preste 800, dintre aceștia abia iau parte la sedință 30—40 membrii ear numărul indigenilor e necunoscut și se poate scie numai din Almanacul de Gotha — o cameră compusă astfel nu permite nici unui guvern să facă politică sigură.

Experiențele cu conflictul ultim impun guvernului datorința de a pregăti o reformă radicală. Dacă guvernul substernea un proiect despre casatoria civilă, poate că se afla o majoritate și în casa de sus (Contrađiceri) sau cel puțin cădea cu onoare. Guvernul trebuie să introducă acum căsătoria civilă, pentru că mulți dintre magnații, cari au respins căsătoria mixtă, primesc căsătoria civilă. (Contrađiceri.) Trebuie să înceteze căsătoriile scandaloase și nu trebuie ocrotite prin idiferentismul legislativei. Opiniunea publică s'ar concentra întreagă contra casei magnaților, dacă aceasta ar respinge căsătoria civilă.

A doua parte a propunerii lui Tisza e vagă, fiindcă nu precizează obiectul și scopul feliu de căsătorii. Dacă se introduce căsătoria civilă, se introduce și căsătoria mixtă.

FOIȚA.

O di perdută

de
Michail Demetrescu.

— Note dela Lacu-Sărat. —

La băi la Lacu-Sărat
Toată zestră mi-am tocat.
(Refrenul unui cîntec).

(Urmare.)

V.

Pe când mintea'mi era ocupată de aceste reflecțiuni, pleopele'mi cădură peste ochi'mi îngreuiți, și adormind, mi se păru că revedeam încă în imaginațiunea mea de o parte cocoana cu inelele, pălăria și eventaliul său de fildes, ear alături de dînsa pe boerul cu țigaretul și norul seu de fum; atît numai că imaginațiunea mea — aprinsă poate de căldura din șandrama — îmi înfățișa toate aceste lucruri sub nescie forme colosale, ear nepăsarea boerului se transformase într-o ilaritate himerică, căci uite! părea că un hohot prelungit și sgomotos îi isbucnea din pept, hohot ce desemna pe buzele sale groase nisce trăsuri vrednice de cel mai șugubăț arlechin, și care avea darul de a me face, aci să pufnesc și aci să me înfioresc.

Nu țin minte timpul cât am rămas în această stare de amorțire; cînd m-am trezit, glas de stentor ajunsese într'un colț al chile mele, glas care, după ce m-am trezit, mîna vîjnoasă ce'mi scutura stîng, își însoți operațiunea sa cu aceste cuvinte lingușitoare pronunțate de un jidovesc:

— Lacu-Sărat, cuconașule!

Cine era acest obrasnic, care mă trezise cu atîta nerușinare din legănarea mea?

Me frecai la ochi... Prinseseră!

Era conductorul cornului, care, după ce mîșterii sei se dăduse jos, mă trezise cu mîiam dus, fusese silit a înainta, și mă trezise mai pipăit decît cornul și el.

Lacu-Sărat, domnilor!

Făcui ca ceilalți, și eu mă trezise, dar, adică nu... întraiu pe stînga, și eu mă trezise.

balneare dela Lacu-Sărat.

Era nouă ceasuri de dimineață.

Plecasem la opt și un sfîrșit de seară, și eu mă trezise.

Me asceptam să întîlnesc pe cei din țara mea, dar fiindcă căldura e mare, și eu mă trezise.

ședea ascunsă prin case. Iar eu mă trezise.

cîte o cocoană în vestmînt.

cială ori voiesce a regula cestiunea în codul civil, care de 14 ani se află în lucrare. Ar fi pecat a mai lăsa neregulate aceste raporturi de căsătorie.

În urmă Iranyi propune, a se lua proiectul din discuțiune dela ordinea Țilei și a se introduce căsătoria civilă. (Aplause în stângă.)

Sf. Nagy se provoacă la adresele și petițiunile cele multe înaintate la casa de sus. Acestea dovedesc antipatia țerei contra unei asemenea legi speciale. Sînt alte mijloace mai acomodate pentru a rezolvi cestiunea jidovească. Antisemitismul va dispăre, îndată ce jidovii se vor lăsa de tendințele lor separatistice. De aceea oratorul respinge partea a doua a propunerii lui Tisza.

(Va urma.)

Revista politică.

Sibiu, 25 Ianuarie 1884.

Desbaterile în parlamentul Ungariei se continuă cu multă vioiciune și se pare a nu mai avea sfîrșit. În ședința de Luni au vorbit între alții și Jokai, făcînd apotheosa jidanilor. De astădată abstragem dela așteptarea vorbirilor, căci ele vor forma obiectul ocupațiunilor noastre la alt loc. Observăm numai ca apotheosa făcută de cel mai mare romancier al Ungariei nu-și va pierde efectul cel adevărat pentru străinătate.

Escursia lui Jokai prin cărțile rituale ale jidanilor a fost numai escursie romantică, care o poate face romanicerul, nu însă omul politic, care trebuie să judece bine lucrurile după cum se prezintă ele în realitate. Scumpul mărgăritariu al secului femeiesc din cărțile de religie jidovesci, despre care tare hazliu ȳice domnul Jokai, că femeia trebuie se-l peardă după căsătorie, și cu scumpătate trebuie se-l pădască înainte de căsătorie, poate fi obiect de ilaritate spre a mai scutura posomoritele fețe ale deputaților în parlamentul Ungariei, însă el nu va fi în stare să delătore cestiunea evreilor, al căror apostol s'a făcut partida dela putere de aȳi. Și cînd vorbește astfel preponderanta majoritate a dietei ungurești în cestiunea evreilor, e îndreptățită și lumea din afară a-și pronunța verdictul seu, căci ea din depărtare nefiind influențată, poate judeca obiectiv.

Eată ce ȳice în privința aceasta ȳiularul „Telegraphul“:

În camera deputaților dominează curentul jidovesc, care a știut întinde plasa sa cu atȳta dibăcie încȳt a pescuit nu numai pe cei mai mulți deputați maghiari, ci chiar și pe capul cabinetului pe d. Tisza, acesta a ajuns un fel de executor al mai tuturor pretențiunilor neamului semit, care negreșit face multă paradă de patriotism unguresc cînd seie că în modul acesta el are parte de bine și nu Ungurul. Numai încȳpe indoială că va sosi timpul cînd d. Tisza va fi înlocuit printr'un fiu d'ȳi lui Israel, căci după cum merg lucrurile nu poate fi alt-fel. Ne explicăm: cei ce conduc mult svēturata corabie a statului unguresc vȳd prăpastia în carea reaua stare financiară prăvălesce statul; trebuie aflat un mijloc, nu de scăpare totală, căci aceasta nu va fi posibil, dar cel puțin un mijloc d'a se trȳgȳni crisa finală. Fii Palestinei, ca în toate părțile, au și se pot cu plăcere pentru stat, dacă vȳd că și influență în patria ce

Uneltirile socialistilor în Viena și giur, au avut de rezultat dispozițiunile estraordinare despre cari amintirăm în numărul trecut. Situațiunea trebuie să fie de tot critică, căci din rostul ministrului president au esit cuvinte cari ne îndreptățesc la facerea acestei conclusiuni. În comisiunea budgetară deputatul Suess a întrebat pe ministrul president Taaffe, că are de cuget să se declare asupra împregiurȳrilor cari l'au făcut să ia asemenea dispozițiuni. Ministrul a respuns că el la toată întȳmplarea va da deslușiri în parlament, tot odată va supune criticei comisiunei bogatul material adunat în aceasta afacere, dacă membrii comisiunei se vor obliga, că vor păstra cea mare indiscrețiune. Deputatul Suess a mulțȳmit ministrului pentru asigurȳrile binevoitoare și în numele stȳngei estreme a promis cea mai strictă indiscrețiune.

Spre mai marea clarificare a lucrului observăm la acest loc, că afacerea socialistă în Viena se pertractează în secret, și nime nu are cunoștinȳă despre rezultatul investigațiunei de pȳnȳ acuma. Cumcȳ mișcarea e bine organizată și oamenii decȳși a merge pȳnȳ la extrem se vede și din împregiurarea, că pȳnȳ acuma nu s'a putut constata nici identitatea asasinului.

Se vede că anarchia s'a lȳtit peste întreagȳ Europa, și nu e mirare că ea vrea să fie plȳntată și aici la noi. Anarchia în Rusia, anarchia în Austria, anarchia în Germania, anarchia în Francia, despre Croaȳia, Serbia și Turcia numai vorbim.

Abia terminaserăm înregistrarea despre cruda ucidere a lui Sudeikin, și ne vine scirea că Vinerea trecută a fost omorȳt în Charkow cu lovituri de pumnal oficiarul de giandarmerie Soboljew, care fusese trimis de Sudeikin acolo, spre a cerceta despre organizațiunea nihilistă. Din această cauză poliȳia și-a renoit sfortȳrile sale și chiar în aceea seară ea descoperi o tipografie secretă, unde furȳ gȳsite o mulȳime de scrisori de ale cȳpeteniilor teroriste. Din aceste scrisori reiese că esistȳ un plan pentru o rescȳalȳ generală în Rusia mică, și cȳ după cum am anunțat și noi în Nr. 8 tocmai se organiza un complot spre a îndupleca pe un funcȳionariu dela brutȳria imperială ca să otrȳvească cu strihninȳ prȳjiturile destinate pentru familia împȳrȳtească.

Scirea aceasta o împrumutȳm dela „Romanul“, și el se provoacă la isvoară englezesci, cari în ce privesc scirile anarchice din Rusia, au informațiunile cele mai autentice.

Paralel cu acestia merg anarhistii din Francia. Tocmai acuma a trecut camera preste cestiunea lucrȳtorilor, cari voesc ca guvernul să introducȳ comunismul de pe vremea apostolilor, împȳrȳnd averea statului printre ei, căci la casul contrariu se vor vedȳ îndreptățȳți ei înșȳși a-și esecuta modesta lor pretensiune. În sensul acestȳ au făcut și apel la aliaȳii lor din Germania, Rusia, Italia, Austria etc.

Dacă considerȳm acuma și crisa economică din Irlanda, și multele omoruri comise acolo trebuie să constetȳm, că situațiunea nu e ușȳorȳ, și că ministrii au ponderoase cuvinte de a fi cu precauțiune și a pretinde indiscrețiune în materii atȳt de delicate.

Correspondenȳe particulare

ale „Telegrafului Roman“.

Sibiu, 24 Ianuarie 1884. Dle Redactor! Alaltȳeri sara s'a ȳinut „Reuniunea romȳnȳ de cȳntȳri“ din loc adunarea sa generală. Conform anuniului făcut în preȳiutul ȳiar, ce redigeȳi, după 5 oare membrii activi ai amintitei Reuniuni se întrunȳrȳ în număr destul de considerabil în sala de probe din „seminariul adreian“. O bucurie sufletească nedescriptibilȳ se putea cetȳ de pe feȳele vesele ale membrilor și membrilor, cari se întrunȳrȳ acum spre a vedȳ ce progres au făcut în decursul unui an întreg. Și cu drept cuvȳnt! Cȳci un an în viaȳa unei reuniuni nu e tocmai puțin! După ce președintele Dr. Aurel Brote deschide ședinȳa, cu cuvinte puținȳ, dar bine simȳțite, secretariul Dr. Ioan Crișȳn cetȳ raportul general al comitetului Reuniunei din care 'mi iau libertatea a estrage urmȳtoarele:

Reuniunea de cȳntȳri s'a ocupat conform scopului seu cu cultivarea muziceii vocale. De douȳ ori pe sȳptȳmȳnȳ, Lunea și Joia, s'au urmat sub conducerea dlui dirigent G. Dima — afarȳ de feriile de varȳ — regulat probele, așȳ încȳt reuniunea fu în stare a-și împlini datorinȳele sale arȳngȳnd douȳ concerte ordinare în 8 Aprile și 23 Decemvre 1883. Reușita acestor 2 concerte a fost peste așteptare, mulțȳmitȳ zelului membrilor și în parte binevoitoriului concurs oferit de D. Nicolau Popovici, prof. de muzicȳ în Caransebeș și D. I. L. Bella, director de muzicȳ din loc. Mai departe Reuniunea a luat parte și la concertul arȳngȳt de D. Nicolau Popovici în 13 Aprile 1883. Piese esecutate a fost parte naȳionale, compoziȳiuni originale ale dirigentului, parte piese de muzicȳ streinȳ. Între cele dintȳiu amintesc în deosebi „Copilȳ tinericȳ“, „Fȳntȳnȳ cu trei isvoarȳ“, „Mieȳul nopȳii“, „Ciobanul“ și „Seguidila“: ear între cele din urmȳ: „Crȳiasa ielelor“, bȳladȳ svedicȳ pentru soli, cor și acompaniare de N. W. Gade și „Psalmul 42“ ptru soli, cor și acompaniare de Mendelssohn Bartholdy.

Pe lȳngȳ aceste corul a mai studiat și unele cȳntȳri funebrele dela parastas, arȳngȳt pentru cor micst de dl dirig. G. Dima și le-a esecutat în biserica cea mare din opidul Rȳșinari la serbarea aniversȳrii arȳngȳtȳ de Ven. Consistoriul archidieceșan în 16/28 Iunie 1883, spre aducerea aminte de neuitatul sȳu Archipȳstoriu „Marele Andreiu.“ Cu această ocaziune Reuniunea din partea sa a depus o cununȳ frumoasȳ de flori.

Mai departe a studiat ea liturghia de Rand Hartinger, pe care o a esecutat în biserica din cetate la serbȳtori mai mari; a cȳntȳt și la serbarea cununiei a mai multor membrii activi de ai sei, satisfȳcȳnd în chipul acesta conclusului adus; ca la solemnitȳți, cari privesc pe membrii activi ai Reuniunei, cȳntȳrile obicinuite să se esecute din partea corpului reuniunei.

Tot în decursul acestui an Reuniunea a arȳngȳt o escursiune în „Dumbrava“ Sibiiului, cu care ocaziune corul a esecutat mai multe cȳntȳri; asemenea a arȳngȳt o petrecere socialȳ în 8 Ianuarie 1884.

Din cele espuse se vedȳ că Reuniunea a obȳținut în decursul anului 1883 un rezultat mulțȳmitȳ.

Patru lucruri iubesce el în lume asta; vioara, deșȳrtȳciunea șȳba și țigaretul seu, un țigaret de chilimbar lung de douȳ scȳoape și care nu'l costa de cȳt o romanȳă ce a ȳis din vioara unui kiabur care se chieșȳlȳuise la o petrecere.

Sȳ ne depȳrtȳm...

Dar unde sȳ me duc? Oarele sȳnt 12, soarele arde de creapȳ pietrile, stomacul face reclame stȳruitoare el își cere tȳinul ȳilnic, — Se'l satisfacem...

Cine sȳ fie țȳrȳncuȳă ce se zȳresce colo în colȳtul stradei?

Sȳ me grȳbesc a o ajunge. Pȳșȳrica 'și ar lua de seamȳ poate și ar sbura.

Ce vȳreȳ? Este un făcut în natura mea de a alerga în totdeauna după lucrurile ce bat la ochi.

Eată-o!... Ea are o staturȳ naltȳ, un corp mlȳdios ca o nuia, un cap rotund, o faȳă grȳsule și cam smolitȳ, nisce sprincene negre subȳțiri și imbinȳte puțin spre rȳdȳcina nasului sȳu oriental: o gurȳȳ rȳmenȳ ca carminul, de pare că te soarbe, printre ale cȳrei buse provocȳtoare se zȳresc — cȳnd ride — douȳ șȳraguri de dinȳi mȳrunȳ și albi ca fildeșul. Pe deasupra acestor podoabe de zȳnȳ, natura a înȳtrat'o cu un pȳr negru, lucitor și lȳngȳ pȳnȳ după cȳngȳtoare-i de bete tricolore, care-i cade cu gingȳșie pe umeri, împȳrȳțit în douȳ coade ce se subȳiazȳ cu cȳt se scobȳorȳ spre capȳtul lor ca și cum ar fi mlȳdȳfele gingȳșe ale unui copȳcel mȳndru sau ra-

Membrii activi ai Reuniunii cu finea anului au fost 42, ajutători 70.

Starea casei la 31 Decembrie 1883 a fost 314 fl. 92 cr.

Afară de venitele ordinare adică tacsele membrilor activi și ajutători, — Reuniunea a avut și unele venituri extraordinare, între care amintesc ajutorul de 50 fl. conferit de Institutul de credit și economii „Albina”, cărui comitetul i-a exprimat mulțumită în scris.

Comitetul a luat măsuri pentru sporirea averii Reuniunii; între altele a înaintat o rugare la On. Comitet al „Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român” pentru un ajutor, cu scop de a-și procura un clavier. Cu toții nutrim speranța, că „Asociația transilvană” va întinde mână de ajutor unei fiice a sale, care din parteși îi ajută la atingerea marelui scop: cultura și literatura poporului român.

Starea arhivei cu finea acestui an este: 318 piese dela 37 de autori.

Obiectele inventariului reuniunii cu finea anului 1883 sânt 18 bucăți, dintre care amintesc frumosul covor, cu care mai multe membre active au împodobit clavierul.

Cătră sfârșitul raportului seu comitetul aduce mulțumită Ven. Consistoriu arhidieceșan și On. Direcțiuni seminariale, cari și în anul 1883 au lăsat în folosire pentru probele de cântări una din salele seminariului Andreian, ear pre de altă parte On. tipografia arhidieceșană, care și în anul expirat a făcut gratuit toate tipărișurile, de care Reuniunea a avut trebuință.

Am espus, Dle Redactor, în premise mai în detaliu raportul comitetului cătră adunarea generală a Reuniunii de cântări.

După cetirea raportului amintit adunarea generală la cererea comitetului dă acestuia indemnizare pentru suma trecută peste budget, îi dă absolutul, stabilește budgetul pro 1884, designează comisiunea pentru autenticarea procesului verbal al adunării generale și trece la alegerea noului comitet pro 1884, care se face în chipul următor: De Președinte s'a ales Dr. Aurel Brote; dirigent George Dima; secretar Dr. Ioan Crișan; cassar Romul Petric; archivar Mateiu Voilean; econom Petru Roșca; membrii în comit.: Dr. Daniil P. Barcianu Eugen Brote și Petru Ciora.

Constituit în chipul acesta comitetul, Reuniunea de cântări începe activitatea sa pentru anul 1884 urmărind ca și până acum nobilul scop: cultivarea muzicii vocale, și într'adevăr poate să aibă vre o Reuniune o chemare mai sublimă, ca aceasta?

O mână de oameni români din Sibiu au dat probe că pot face mult când voiesc. Cu puteri unite și sub un dirigent ca D. Dima. Reuniunea de cântări sa deosebite în timpul din urmă a atras asupra sa atențiunea streinilor. Piese grele cari pretindeau studiu mult și cunoștințe bune musicale au fost executate de corul reuniunii noastre spre uimirea streinilor, uimire căreia i s'a dat expresiune în dialele streine la timpul seu. Ea s'a ridicat, laudă zelului membrilor sei, la o astfel de pozițiune socială în Sibiu încât ori ce român cu simț bun se poate făli cu drept încredințat, că avem cu astfel de reuniune.

Începutul bun, continuat cu zel și diligență va încorona scopul reuniunii cu succesul dorit. Fie că

murile unui rîu cu apele line și argintii... O Doamne! Cât e de frumoasă această țărâncuță-cucoană!

Cine s'e fie oare?

De sigur că vre o româncă de vreme ce numai o româncă ar sci să poarte cu atâta mândrie catrința, mărma de filaiu și cămașă de borangic în care albastrul, galbenul, roșul și fluturașii de aur armonizează atât de minunat; fluturașii par că sunt nisele stele, ear tricolorul, ca niste bucățele rupte din curcubeu și rînduite cu măestrie pe acest straiu național.

Da, este o româncă țărâncuță cea frumoasă. Este doamna Z..., soția înaltului funcționar Y... Uite! vedeți pe mustăciosul ăla de colo, care o saluta până la pământ și în urmă se apropie de dînsa și vorbește? Este magistratul S... Le aud glasul. Ei vorbesc în românește.

Bună ziua. *ma gracieuse dame!* îi dîse dumnealui. — *Bonjour m'sieu:* unde mergi întreabă dumneai. — Fuzeu la baie: *j'y ai pris un bain* rece... Of *quel chaleur!*... Dar dumneata...

— *Et moi aussi,* răspunde Dumneai; chiar acum luai un *bain chaud*.

— *Apropos!...* *vous ne savez pas* că în astă seara *à l'hotel de ce cher Coșcovata* Cepeleag il y aura un *bal splendide*?

— *Comment donc!* pe o căldura și *etouffante!*... Cu toate acestea *il faut y aller!* ne vom revede *n'est-ce pas m'sieu?*

— *Sans aucun doute!* răspunde dumnealui... și se despărțesc salutându-se.

(Va urma).

toți românii fiind convinși de folosul ce-l aduce reuniunea de cântări națiunii noastre și în specie românilor din loc să caute a o sprigini și materialmente și moralmente, fie ca în chipul acesta reuniunea spriginită spre bucuria generală se sboare ca vîntul spre nobila țintă la care tinde!!!

Tractul Iliei murășene, 17 Ianuarie 1884. Cu indulgența Onoratei redacțiuni im iau voia a aminti despre multele preschimbări momentuoase publice, ce sau perondat, — har Domnului — și prin ținutul nostru întrun timp relativ foarte scurt atât pe terenul politic cât și pe cel bisericesc.

Astfel pe terenul politic, cu ocaziunea arondării cercurilor pretoriale și a restaurațiunii în comitatul nostru Huniadoara s'evărșite în decursul și în zilele din urmă a anului trecut, — am fost norocoși a dobîndi în fruntea afacerilor administrative pentru cercul nostru pretorial, — cărui i sa anecsat și cel fost al Dobrei, — nesce persoane a căror trecut de bună reminiscență ne garantează a ne bucura pre viitoriu de o administrațiune mai conștientă și mai corespunzătoare intereselor comune.

Pe terenul bisericesc le-a suris norocul deocamdată numai confrăților și bravilor nostri vecini ai tractului protop. al Dobrei întregindu-se postul vacant de protopresbiter prin alegerea unanimă și deja hirotesit întrun protopresbiter a demnului paroh a Dobrei Romul de Crainic.

Decursul și rezultatul acestei alegeri nimerite se poate numi fără nici o rezervă aleșemlară, cea ce le servește spre onoare atât alegătorilor cât și P. O. Domn fost comisariu consistorial și actualul protopop al Devei I Papiu.

Concordia, armonia și încrederea reciprocă a fost „*spiritus regens*” al întreg actului de alegere, care numai puțin s'a manifestat în toastele, cari de cari mai însuflețite, ce s'au ținut cu ocaziunea intrunirii la strălucita masă arangiată cu bunul și frumosul gust a P. st. Doamne de Crainic, amabila consoartă a nou alesului protop. și la care masă, — după premergerea punctuoasă a formalităților legali electorale, — a fost intrunite la 60 de persoane prin afabilitatea și ospitalitatea îndatinată familiei nobile de Crainic.

Asemenea s'a urmat și la frumosul banchet arangiat de inteligența din Debra în onoarea nou alesului, Dumineca cea dintâiu după ziua „Arătării Domnului”, când alesul sa fost reintors dela Sibiu unde a fost spre hirotesire.

La incidentul acesta binecuvîntat a fraților din tractul Dobrei, noi cesti din tractul protopop. al Iliei privim, — nu fără cuvînt — cu oareși care jalușie. Ne nutrim însă cu speranța, că nu poate fi tare îndepărtat timpul, când vom fi în plăcuta pozițiune a înregistrat și pentru tractul nostru protop. atari incidente, — prin cari s'ar satisface justelor și amar îndelungatelor așteptări a tractului cât și St. domn veteran părintelui administratorului actual, care nu odată și a exprimat dorința de a fi eliberat cât mai curînd de misiunea onorifică, dar în raport cu etatea înaintată atât de grea a conducerei provisorie a tractului protopresbiteral.

Deie ceriul să fie așa și cu cât mai curînd cu atât mai bine.

pt.

Varietăți.

* (Academia română) a înființat un premiu de 5000 lei pentru cea mai completă colecțiune de muzică națională. Dl Vulpean a depus deja o colecțiune de vr'o 800 hore naționale.

* (D. G. Eminovici,) părintele nefericitului poet Eminescu, a încetat din viață la moșia Ipoțest, jud. Botoșani, în vîrstă de 70 de ani, dîce V. Botoșanilor.

În cursul vieții sale, a avut nefericirea a perde mai mulți fii, ear la bătrînețe fu atins și mai mult de cruda nenorocire, ce a lovit pe talentatul poet și pe un frate al său.

* (Statua lui Lazar.) Comitetul statuei lui Lazar a aprobat definitiv modelul sculptorului Georgescu. Statua va fi de marmură și de două ori mai mare de cât mărimea naturală.

* (Avis) Subscrișul aduce la cunoștință că s'a mutat cu locuișă din Săliște la Sibiu, Strada turnului Nr. 3.

Ilariu Muciu.

fost pretore al cercului Săliștei

* (Cas de moarte.) Vestitul ministru al lui Napoleon III. și Principalul conducătoriu al partidei bonapartiste, Ronher, a murit. Asemenea a murit și vestita teatralistă din Viena Iosefina Gallmeier.

* (Postal.) În comuna Rety comitatul treiscaunelor este de a se ocupa un post de magistru postal pe lângă caștiune de fl. 100.

Emolumentele pentru acest post sânt fl. 150 și fl. 40 pașal de cancelarie. Suplicele sânt a se adresa în termin de trei săptămîni la direcțiunea de post în Sibiu.

* (De ale vremii.) De aproape o lună vremea tot domoală, așa că tare ne apropiem de primăvară. De prin rîuri pesti ca în toiu verei. Poporul cu înțelepciunea sa basată pe lungi experiențe a statorit unele reguli cu privire la cursul vremii. Dacă ziua de 2 Faur află ghiată pe rîu, ea o duce, și dacă nu află ghiată, aduce. În acest cas prin Martie și Aprile vom avea eamnă.

* (Despre carneval.) Se scie că biserica creștină are sărbători variabile și nevariabile; între cele din urmă este sărbătoarea Botezului Domnului (Boboteaza, care cade totdeauna la 6 Ianuarie, ziua în care începe carnevalul al cărui început este dar fics și constant dar nu este tot astfel cu sfârșitul seu care variază și atîrnă de Dumineca Pascilor. Sinodul din Nicea din Asia mică, care se adunase în anul 325 a ficsat începutul primăverii la 21 Martie și a decis că Pascile se vor serba totdeauna în cea dintâiu Duminecă, care va veni imediat în urma unei pline după începutul primăverii. De aici rezultă că Dumineca Pascilor nu poate fi nici odată înainte de 21 Martie ci în cazul cel mai apropiat la 22 Martie; în acest cas trebuie să fi fost la 21 Martie lună plină și totodată și Sămbătă; aceasta s'a întîmplat la 1818 și se va întîmplat la a. 2285. Dacă avem lună plină imediat înaintea începutului primăverii, adică la 20 Martie atunci luna plină următoare va fi după 29 zile adică la 18 Aprile și dacă aceea și va fi o Duminecă, Pascile vor cădea în Dumineca următoare adică la 25 Aprile care este ziua cea mai târzie în care poate cădea Dumineca pascilor, precum s'a întîmplat în anul 1734 și se va mai întîmpla în anul 1886. Dumineca Pascilor, după care se regulează toate sărbătorile schimbătoare, variază în mijlocul unui spaciu de 34 de zile, ale căror limite sânt 22 Martie și 25 Aprile. Dumineca care precede cu șapte săptămîni Duminecei Pascilor, este Dumineca carnevalului și Mercuru viitoare este Mercuru cenușelor. În seculul nostru carnevalul cel mai lung va fi după doi ani la 1886 durînd 62 zile. Generațiunea noastră rămîne scutită de carnevalul cel mai scurt cu durată de 28 zile, căci el nu se va întîmpla decât după trecerea de 401 ani adică la 2285. Chiar de ar trăi până atunci frumoasele noastre domnișoare tot n'ar mai putea merge la baluri.

* (Primul tipograf rusesc.) La 17 Decembrie trecut, s'a serbat în Moscva, Petersburg și Lemberg jubileul de 300 de ani a înființării primei tipografii în Rusia, de cătră monarhul din Moscva Ioan Tederov. La aceasta serbare, în Moscva s'a decis a se ridica un monument în amintirea primului tipograf rus; pentru care s'a și subscris imediat o sumă de 11,000 ruble. La aceea din Peterburg s'a hotărît ca remășișele mortuare ale lui Ioan Tederov, ce sânt îngropate la Lemberg să se aducă la Moscva.

* (Cele mai mari biserici din lume.) Un diar parisian ne aduce următoarele date asupra celor mai mari biserici din lume:

Cea mai mare este S-tul Petre din Roma; ea poate cuprinde 45,000 de oameni.

Catedrala din Milan conține 37,000; S-tul Paul din Roma, 32,000; catedrala din Colonia, 30,000.

Apoi vine biserica S-tul Paul din Londra și Petroniul din Bolonia, care are loc pentru 25,000 de persoane.

Hagia Sofia, la Constantinopol, moschea S-ta Sofia, poate conține 23,000 de oameni; S-tul Ioan din Latran din Roma, 22,000; Notre-Dame din Paris, 21,000; noua catedrală de New-York, 17,000; catedrala din Pisa, aceea a S-tului Stefan din Viena, câte 12,000; biserica S-tul Dominic, din Bolonia 11,400; Notre-Dame din München, 16,000 și S-tul Marcu, din Veneția, 7,001.

* (Un tron de cristal.) În magazinul dlui Osler din Oxford-Street, Londra se află espus acum un tron de cristal pilit. El este o adevărată cap d'operă a științei sticlăriei moderne și au lucrat la el în curs de mai multe luni în fabrica dela Birmingham a dlui Osler, mai mulți artiști, pilitori și lucrători de sticlărie. D'asupra scaunului tronului se înalță un baldachin de sticlă susținut de patru stâlpi. Totul este în stil maur și lucrat cu cea mai mare artă, ceea ce mărește și mai mult efectul întregii lucrări. Brațele scaunului sânt făcute în forma anasului, avînd fiecare bucată 324 fețe, tăiate cu o exactitate matematică. Stâlpii sânt ca și scaunul

acoperiți cu desămnuri tăiate în intru. Acest tron este destinat pentru un principe indian și prețul lui este colosal. Se poate deduce aceasta din faptul, că partea pe care se razimă picioarele, care asemenea e de sticlă costă 11,000 lei.

* (Sîntem surprinși) foarte neplăcut de ordinațiunea ministerului de culte și instrucțiune publică, prin care archidiecesei gr. or. din Ardeal i se ia dreptul de a distribui ea însăși ajutorul dat din partea statului preoților gr. or.; — ne vom informa despre cauza și natura provisorie ori definitivă a acestei dispozițiuni, și apoi vom reveni la ea.

„Viitoriul“.

* (Diar românesc în Basarabia.) Cetim în „Românul“, că guvernul rusesc a dat voie dlui Drumașcu de a edita un diar sub titlul „Mesagerul Băsarabiei“, însă cu următoarele condițiuni: redactorul diarului va fi numit de către guvern, diarul va fi censurat în Odessa. Editorul primind propunerea, guvernatorul a numit redactor pe dl Riabcoie, fost archiavar la poliția locală.

* (Bibliografic). „Gramatica română“ în scoalele elementare, aplicată la bucăți de cetire Partea I de Vasile Măndreanu; edițiunea a doua; -- repetând cele ce s'au ținut la prima aparițiunea acestei escelente gramatici: „Gramatica dlui Măndreanu e unică, în ce privește obiectul limbii,

care părăsind sistemul științific cu desăvârșire, se apropie de băiat, îi prezintă în bucăți de cetire forme deja cunoscute, îl îndeamnă ale grupa, a abstrage regulile și a clădi în chipul acestor sistemele legilor limbii. Condus de densa copilul se bucură de rezultatele dobândite, pentru că el însuși le află. — Prețul 1 fl. (2 lei 15 bani). — Recomandăm cu tot dinadinsul acest manual învățătorilor noștri, ce au să instrueze clasa a 3 și 4 elementară.

„Buletinul societății geogr. rom.“ publicat de G. I. Lahovari; e bine redactat; cuprins interesant, științific cu mai multe ilustrațiuni în text. 1883 București.

„Pentru o pălărie“ comedie într'un act după Emile de Girardin de St. P. Popescu. Cernăuți 1883 — Prețul? — O comedie interesantă într'o traducere bună un limbaj ușor și fluent.

* (Errată.) În corespondența din Caransebeș Nr. 9 al diarului nostru s'au strecurat unele erori, cari alterează sensul. La pag. 35 coloana a doua alineă ultimă din corespondență șirul al șeptelea coma e a se pune după cuvântul „numai“. Tot acolo la rîndul al 13 în locul cuvintelor „poți observa“ este a se pune „se poți observa.“

Loterie.

Mercuri din 6 Februarie 1884.

Sibiu: 83 54 2 56 40

Bursa de Viena și Pesta.

Din 5 Februarie n. 1884.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	121.60	121.55
Renta de aur ung. de 4%	89.70	89.70
Renta de aur austriacă	100.45	100.25
Împrumutul drumurilor de fer ung.	140.50	140.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	98.75	98.50
II emisiune de obligațiuni de stat dela drumul de fer orient. ung.	116.50	116.75
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	98.90	98.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorțire	99.75	99.50
Obligațiuni urbariale temesane de	99.—	99.50
Obligațiuni urb. temes. cu clausulă de sorțire	100.25	100.—
Sorți de stat dela 1860.	135.75	136.50
Sorți unguresci cu premii	115.75	115.75
Sorți de regularea Tisei	112.—	112.—
Datorie de credit austr.	79.80	79.90
Datorie de stat austriacă în argint.	89.40	80.15
Datorie de stat austriacă în hârtie	79.25	80.—
Scrișuri fonciari ale institutului „Albina“	—	100.80
Acțiuni de credit austr.	306.70	307.70
Renta ung. de hârtie.	87.60	87.60
Acțiun. de bancă austro-ung.	849.—	848.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	305.70	306.75
Argint	—	—
Galbin.	5.70	5.68
Napoleon.	9.61 1/2	9.60
London (pe polița de trei luni)	121.40	121.15

Nr. 353.

[660] 1—3

CONCURS.

Pentru îndeplinirea postului vacant de protopresbiter în tractul Bistriței se scrie concurs pe baza „statutului organic“ §. 63 combinat cu §. 23 punct 5, și a instrucțiunii votate de sinodul archidieceșan la 13/25 Aprilie 1877 Nr. 191 §. 7.

Fiitorul protopresbiter ca atare va fi tot odată și paroh în locul central al tractului și anume în comuna Borgo-Prund, însă numai după ce parohia protopresbiterală, carea de prezent e deja ocupată în mod definitiv, va deveni în vacanță.

Emolumentele împreunate cu acest post protopresbiteral sînt: a) venitele ordinare protopresbiterale, cari stau din ajutorul de stat și din tacsele ce încurg pentru ședulele de cununie, pentru vizitarea comunelor tractual, pentru procesele divorțiale și pentru alte speciale funcțiuni protopresbiterale; b) venitele ordinari ale parohiei Borgo-Prund, după ce aceasta va deveni în vacanță.

La postul acesta pot concurge bărbați apți și binemeritați pe terenul bisericesc și școlar, în special aceia: cari după o pregătire cel puțin de 8 clase gimnaziale sau reale cu testimoniu de maturitate, au terminat studiile teologice la vre-unul din institutele metropoliei noastre, și au susținut cu succes destins examenul de calificare; sau cari după pregătirea indicată mai sus au terminat studiile teologice la vre-un institut ortodox afară de metropolia noastră, dar apoi au depus examenul de calificare înaintea comisiei esaminatoare a consistoriului archidieceșan.

Pot însă concurge și fără testimoniu de calificare profesorii de teologie și preoți chirotoniți înainte de introducerea examenelor de calificare, dacă în celelalte au calificarea prescrisă de mai sus.

În mod excepțional pot concurge și fără prescrierea calificare gimnaziale acei administratori protopresbiterali, cari din priver la aplicabilitatea lor, la zelul și acuratețea manifestată în administrarea protopresbiteratului, vor avea dela consistoriul archidieceșan (plenary) speciala îndreptățire la acest concurs.

Cei ce voiesc a concurge la acest post, au a-și asterne suplicile de concurs la Veneratul Consistoriu archidieceșan în Sibiu în restimp de 30 de zile dela prima aparițiune a acestui concurs în foia „Telegrafului Roman“, alăturând câte o tabelă de calificare, care se conține date esacte și speciale în următoarele rubrici: nu-

mele, caracterul (rangul bisericesc) și locuința concurentului; anii etății (anul luna și ziua născerii), studiile pregătitoare, afară de cele teologice; (anul locul și categoria acestora), examenul de maturitate și alte; studiile pregătitoare teologice; (anul și locul acestora și examenul de calificare) serviciile de până acuma pe terenul bisericesc; (timpul, locul și categoria acestora) în fine cunoștința limbilor și și alte reflecțiuni.

Datele din această tabelă sunt de a se întări cu documente cari se se accludă în original precum: carte de botez; testimonii școlare și de maturitate; testimonii teologice și de calificare; atestate de servicii bisericesci și eventualmente toate altfelu de recomandări.

Din ședința comitetului protopresbiteral al tractului Bistriței ținută în Borgo-Joseni la 6 Decembrie 1883.

Președintele.

Notariul.

I. Buzdug, admstr. ppter.

Pavel Beșu, preot catechet.

Nr. 380

[656] 3—3

CONCURS.

Pentru întregirea parohiei vacante gr. or. Bobelna de clasa a III protopresbiteratului Geoagului I. se deschide concurs cu termen de 30 de zile dela întâia publicare.

Emolumentele sînt:

Casă parohială cu grădină de legumi, pădure și pășune, dela 126 familii câte o ferdelă a 16 cupe cucuruz sfărmit și stola usată cari toate compute în bani dau un venit anual de 297 fl. 82 cr. v. a.

Concurenții au de ași subterne cererile conform legilor din vigoare vigoare la oficiul protopresbiteratului gr. or. al tractului Geoagului I. și de sunt preoți se fie proveșute cu documentul despre incuviințarea Preavenabilului Consistoriu.

Hondol 1 Ianuarie 1884.

Oficiul protopresbiteratului gr. or. al tractului Geoagului I. în conțelegere cu comitetul parohial.

Vasilii Pipos, protopresbiter.

Nr. 1700: 1882 civ.

[655] 3—3

Publicațiune.

Spre a se decide asupra admissibilității cererii proprietarilor mai mici nobili ca actori din Lemény contra fiscalului ca inot pentru proporționarea dreptului de cărmărit, se pune zi de pertractare pe 24 Martie, a. c. la 10 oare înainte de ameași la fața locului în comuna Lemény la care se provoacă cei interesați a se înfățișa cu observarea, că primul exemplar al cererii se poate vedea la tribunalul de aici, al doilea la oficiul comunal din Lemény.

Deș, din ședința tribunalului dela 15 Aprilie, 1882.

„FURNICA“

cassă de economii în Făgăraș, societate pe acțiuni.

Domnii acționari ai societății „Furnica“ cassă de economii în Făgăraș sunt provocați, ca în sensul §. 6. din statute, să binevoiască a plăti a **patra rată** de **20%** asupra acțiunilor dlor, adică câte **20 fiorini** de acțiune până cel mult în **30 Aprilie a. c.** la cassa societății în Făgăraș, sau la „Albina“ institut de credit și de economii în Sibiu, sau la filiala celui institut în Brașov.

Făgăraș, 31. Ianuarie 1884.

[661] 1—3

Direcțiunea.

Exploatare de pădure.

Subsemnatul composor al moșiei foaste a contelui Francisc Haller din comuna Zoltan (lângă Sighișoara) voiesc, a da în exploatare prin tăiere pădurea sa pînătoare de numita moșie în comuna Zoltan, într'un areal de **495 jugere, 1408 stângini** □, anume:

A) sau în întregul, pe lîngă un preț total.

B) sau după stângini, luându-se de basă a prețului, prețul unui stîngin de lemne tăiate.

Condițiunile ambelor modalități se pot vedea la comitetul composorului în Zoltan, la „Albina“ institut de credit și de economii în Sibiu și la filiala celui institut în Brașov.

Spre scopul acesta se publică concurs cu oferte. Doritorii, de a lua în exploatare pădurea întreagă după una sau alta din modalitățile indicate, au a-și trimite ofertele lor în scris și sigilate la: Direcțiunea institutului de credit și de economii „Albina“ în Sibiu, până cel mult în 1 Martie a. c. cāl. nou.

Pe cuverta ofertului din afară este a se însemna: „Ofert pentru pădurea din Zoltan.“ Ofertul are a conține în cifre și cu litere: la modalitatea A. prețul total oferit pentru exploatarea întregii păduri, la modalitatea B. prețul oferit pentru un stîngin metric de lemne tăiate; în fine la ofert este a se accluda un vadiu de 200 fiorini în bani.

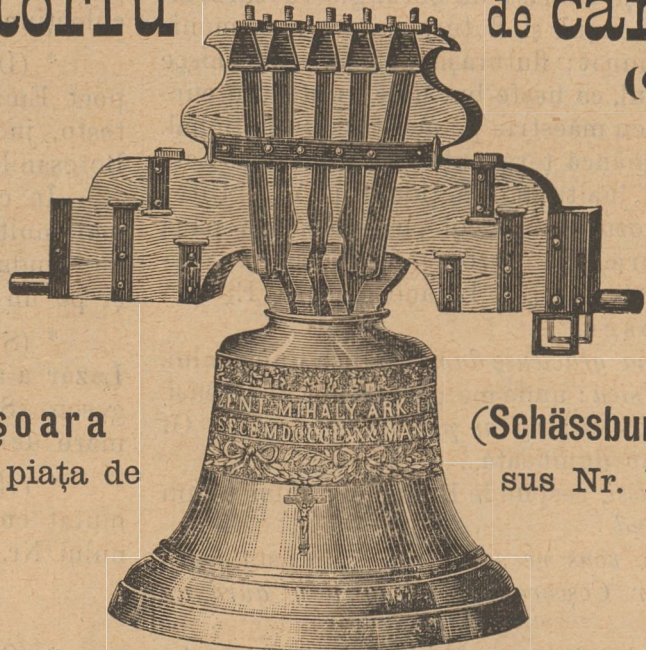
Zoltan în 1 Februarie 1884.

Compesoratul moșiei foaste a contelui Francisc Haller.

Mihaile Manchen, vârsătoriu de campane (Clopote)

de construcțiunea cea mai nouă

cu sul sucitor

în Sighișoara piața de

(Schässburg - Segesvár) sus Nr. 168

o firmă ce există dela anul 1822 și se bucură de un renume bun, se recomandă tuturor comnelor bisericesci a lifera și repara clopote de toată mărimea și cu prețurile cele mai convenabile. Comandele se efectuează și în depărtare. Clopote mai mici sînt în tot timpul gata.

[659] 2—3